

Teşhisten Tedaviye

AĞIZ KOKUSU

Murat Aydın

*Diş Hekimi
Mikrobiyoloji Doktoru*

NOBEL TIP KİTABEVLERİ

© 2008 NOBEL TIP KİTABEVLERİ

Teşhisten Tedaviye AĞIZ KOKUSU

Dr. Dış Hekimi Murat AYDIN

ISBN: 978-975-420-644-9

NOBEL TIP KİTABEVLERİ LTD. ŞTİ.

Merkez:

Millet Cad. No:111 Çapa-İstanbul Tel: (0212) 632 83 33 Fax: (0212) 587 02 17

Şube:

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Karşısı Cerrahpaşa-İstanbul Tel: (0212) 586 17 58

Şube:

Kadıköy Rıhtım Cad. Derya İş Merkezi No: 7 Kadıköy-İstanbul Tel: (0216) 336 60 08 Fax: (0216) 345 58 25

Ankara: MN Medikal & Nobel Tıp Kitabevi
Halk Sok. No: 5 Sıhhiye-Ankara
Tel: (0312) 431 16 33
Fax: (0312) 432 21 85

Bursa: Güneş & Nobel Tıp Kitabevi
Altıparmak Cad. Burç Pasajı, Bursa
Tel/Fax: (0224) 224 60 21

İzmir: Güven & Nobel Tıp Kitabevi
168. Sok. No: 10/1 Bornova-İzmir
Tel: (0232) 339 16 96
Fax: (0232) 339 17 54

Adana: Nobel Tıp Kitabevi
Adnan Kahveci Bulvarı 31/C Adana
Tel: (0322) 233 00 29
Fax: (0322) 234 99 56

İzmir: Güven & Nobel Tıp Kitabevi
SSK İş Hanı P/36 Konak-İzmir
Tel: (0232) 425 27 58
Fax: (0232) 483 57 02

Samsun: Nobel Tıp Kitabevi
Ulugazi Mah. 19 Mayıs Bulvarı 16/6 Samsun
Tel: (0362) 435 08 03
Fax: (0362) 435 04 90

www.nobeltip.com

Bu kitabın, 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince yazarın yazılı izni olmadan kitabın bir bölümünden alıntı yapılamaz,; fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz; resim, şekil, şema, grafik, vb. ler kopya edilemez. Her hakkı Nobel Tıp Kitabevleri Ltd Şti'ne aittir.

Kapak tasarımı : Dr. Dış Hekimi Murat AYDIN
Şekil ve grafik : Dr. Dış Hekimi Murat AYDIN
Düzenleme : Nobel Tıp Kitabevleri Ltd. Şti.
Baskı / Cilt : Nobel Matbaacılık

*Bir düşünce ve sanat ustası rahmetli babam
Ethem Aydın'ın anısına...*

Murat Aydın
Adana, 2008

Beni Türk hekimlerine emanet ediniz...

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

Önsöz ix

BÖLÜM 2

Ağız Kokusunun Tarihi 1

BÖLÜM 3 Koku Almanın Mekanizması ve Koku Toleransı 7

Koku fiziyojisi 7

Koku toleransı 10

Koku alma hastalıklarında sebepler 11

Çinkonun metabolizması 12

BÖLÜM 4 Ağız Kokusunun Tanımı ve Sınıflandırılması 15

Ağız kokusunun tanımı ve özellikleri 15

Literatürdeki mevcut sınıflama 16

Yeni bir sınıflamaya neden gerek vardır 17

Ağız kokusunun sınıflaması 19

Tip 0: Fiziyojik Ağız kokusu 19

Tip 1: Dil kokusu 19

Tip 2: Boğaz-sinüs sebepli ağız kokusu 19

Tip 3: Sindirim kanalı sebepli ağız kokusu 19

Tip 4: Nefes kokusu 19

Tip 5: Psikojenik sebepli ağız kokusu 19

Yeni sınıflamanın üstünlükleri 20

BÖLÜM 5 Ağız Kokusunun Sebepleri 21

Tip 0 Ağız kokusunun sebepleri 23

Tip 1 Ağız kokusunun sebepleri 23

Tip 2 Ağız kokusunun sebepleri 27

Tip 3 Ağız kokusunun sebepleri 28

Tip 4 Ağız kokusunun sebepleri 31

Tip 5 Ağız kokusunun sebepleri 31

Özel durumlarda ağız kokusu sebepleri 33

Yaşlılarda ağız kokusu 33

Gebelerde ağız kokusu 34

Yarık dudak damakta ağız kokusu 34

Çocukta ağız kokusu 34

Zihinsel özürlü çocuklarda ağız kokusu 35

Sigara içenlerde ağız kokusu 35

Sarımsak kokusu 35

Streste ağız kokusu 36

Açlıkta ağız kokusu 36

Kanser hastalarında ağız kokusu 36

İçindekiler

Uykusuzlukta ağız kokusu	36
Akciğer, böbrek, karaciğer hastalıklarında ağız kokusu	36
Ev hayvanlarında ağız kokusu	36
BÖLÜM 6 Ağız Kokusunun Moleküler Mekanizmaları	39
Sistein şoku	39
Ağız kokusuna model oluşturmak	41
Mukoza yüzeyinde redoks reaksiyonları	45
Kısmi oksijen basıncının düşmesi	46
pH yükselmesi	46
Eh (redüksiyon potansiyeli) düşmesi	48
Sistein-Glukoz-Eh-pH etkileşmesi	51
Glukoz şoku	54
BÖLÜM 7 Nefes Kokusu (Tip 4 Ağız Kokusu)	57
Tanımı	57
Mekanizmaları	58
Solunum asidozu	61
Solunum alkalozu	62
Metabolik asidoz	62
Metabolik alkaloz	63
BÖLÜM 8 Ağız Kokusu Yapan (Odorijenik) Bakteriler	65
Suçluyu bulmak	65
Odorijenik bakterilerin ortak özellikleri	69
Odorijenik bakterilerin ortak olmayan özellikleri	72
Kükürt içermeyen çirkin kokulu bakteri ürünleri	75
Bazı odorijenik bakteriler	77
BÖLÜM 9 Ağız Kokusunu Ölçmek	83
Kantitatif ölçümler	83
Birimlendirme	84
Halitometre cihazları	85
Halimeter	85
Oral chroma	87
Tanita	88
Halitometre cihazlarının karşılaştırılması	88
Yarı Kantitatif ölçümler	89
Kimyasal testler	90
Nynhidrin testi	90
BANA testi	90
İndol testi	91
Kükürt testi	91
Amonyak testi	92
Kalitatif ölçümler	92
Salya testi	92
Kendini muayene yöntemleri	93

BÖLÜM 10 Temel Muayene ve Tedavi	97
Temel muayene	97
Temel tedavi (Tip 1 Ağız kokusunda Tedavi)	98
Tedavinin süresi	101
Tedavinin sonu veya idamesi	104
Tedavinin kalıcılığı	107
Ağız ürünlerinde ortak katkıları	108
Herbal katkıları	108
Antiseptik katkıları	109
Antiinflamatuvar	110
Alkol	110
Ph tamponları	111
Çinko	111
Tat ve koku verici katkıları	113
BÖLÜM 11 Dil Temizliği	115
Dilin anatomofizyolojisi	115
Dil kazımak	117
Dil fırçalamak	120
Dil kazıma ve fırçalamanın endikasyonları	124
Dili Kazımak kanser yapar mı?	126
Dili Fırçalamak mikrokanaama yapar mı?	126
BÖLÜM 12 Diş Macunları	131
Diş macununun ağız kokusu gidermeye katkısı	131
Diş macunu kimyası ve ağız kokusu	132
Piyasamızdaki diş macunları	134
Dünyada diş macunları	135
BÖLÜM 13 Gargara ve Sprey	137
Su ile gargara yapmak	137
Basit ve etkili solüsyonlar	138
Ağız kokusu gargaraları	140
Herbal madde içerenler	142
Antiseptik içerenler	143
Çinko laktat içerenler	147
Çinko glukonat içerenler	147
Çinko asetat içerenler	147
Çinko klorid içerenler	148
Sodyum klorid içerenler	150
Çinko klorid + sodyum klorid içerenler	154
Antiinflamatuvar içerenler	157
Piyasamızdaki gargara ve spreyleler	157

İçindekiler

BÖLÜM 14 Sakız ve Pastil	159
Sakızın geçmişi	159
Sakızın kimyası	160
Sakızın avantaj ve dezavantajları	162
Sakızın tedavide yeri	163
Piyasamızda bulunan sakızlar	165
Piyasamızda bulunan pastiller	166
Piyasamızda bulunan kapsüller	167
BÖLÜM 15 İleri Muayene ve Tedavi Planı	169
İleri muayene planı	170
Dil bulguları	170
Boğaz bulguları	171
Sinüs bulguları	172
Sindirim kanalı bulguları	175
Diğer bulgular	177
Ağız kokusu sorgulama formu değerlendirmesi	178
İleri tedavi planı	183
BÖLÜM 16 Diğer Tedaviler	185
Lazer ile tedavi	185
Probiyotik tedavisi	186
Anolit uygulaması	189
BÖLÜM 17 Vaka Örnekleri	197
Vaka-1 (Tip 1+2 ağız kokusu için örnek)	197
Vaka-2 (Tip 3 ağız kokusu için örnek)	198
Vaka-3 (Tip 1+2+3+4 ağız kokusu için örnek)	199
Vaka-4 (Tip 2 ağız kokusu için örnek)	200
Vaka-5 (Tip 4 ağız kokusu için örnek)	201
BÖLÜM 18 Temenniler	203
Akademisyenlere	203
Firmalara	204
Müteşebbüslere	206
Hekimlere	207
Kaynaklar	209
EK-A Ağız Kokusu Sorgulama Formu	217
EK-B Kimyasal Maddeler ve Formüller	221
EK-C Kısaltmalar ve Terimler	239
EK-D İlaç İsim ve İçeriklerinin Tespit Edilmesi	241
İndeks	257

ÖNSÖZ

Bu eserin öyküsü:

Ağız kokusunun mutlaka ağızdan meydana geldiği zannedilir. Bu sebeple, ağız kokusu hastaları daima diş hekimine müracaat ederler. Fakat, sadece ağız temizliği ile bütün ağız kokuları gidermek mümkün değildir. Ayrıca, bilinen diş macunları ile yapılan diş fırçalamanın ağız kokusu üzerine engelleyici etkisi yok denecek kadar azdır. Çünkü ağız kokusunun bütün sebepleri ağızın içinde değildir. Ben bunu diş hekimliği okulundan mezun olduktan çok sonra öğrendim. İstedim ki, başkaları daha erken öğrensin.

Ağız kokusu şikayeti ile kendisine müracaat eden hastalara faydalı olabilmesi için diş hekiminin ağız kokusunun sebeplerini ve mekanizmalarını biliyor olması gerekir. Ayrıca ağız dışından kaynağını alan ağız kokularının tedavisi konusunda tıp doktorlarının da yeterli ön bilgiye sahip olmasında sayısız fayda vardır. Çünkü ağız kokusu tedavisi multidisiplinerdir.

Diş hekimliği fakültelerimiz, tıp fakültelerimiz, akademisyenlerimiz, mikrobiyologlarımız bu konuya daha fazla önem vermelidir diye düşündüm. Ağız mikrobiyolojisini olması gereken yere yönlendirmek, ağız kokusuna dikkatleri çekmek gerekiyordu. Yani bir yerden başlamak gerekiyordu. Bu sebeple böyle bir eserin yazılması gerekiyordu.

Bu kitap hazırlanırken, ağız kokusu hakkında çok sayıda kaynağa ulaşıldı, dünyada bir çok üniversitenin ağız kokusuna özelleşmiş birimlerinden yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi alındı, ağız kokusu eğitimi veren ve bu konuda yayın yapan yazarlar ile temas edildi, ağız kokusunun mekanizması ve tedavisi etraflıca incelendi. Elde edilen bilgiler sistematik olarak derlendi. Bu eser meydana getirildi.

Bir çok ilaç firmasına ulaşıp, dünyada ve Türkiye’de ağız kokusu tedavisinde kullanılabilir olan ilaçlar tespit edildi. Okuyucuya kullanılabilir hazır liste şeklinde sunuldu. Hatta gelecekte ağız kokusu üzerine daha başka nelerin yapılabileceği eserin sonuna “temenniler” isimli bir bölümde anlatıldı. Belki birileri bundan sonrasına devam etmek ister diye düşündüm.

Hepsi bu.

Bu eserin bütün hikayesi bundan ibarettir.

Siz sormadan ben anlattım...

Eserdeki sistematik:

Bana göre bilgiyi yerinden almak, öğrenmek, sindirmek, ağır bir eşyayı yerinden alıp kaldırmak gibidir. Yük, daima alttan tutulur, tutulacak yer(ler) önceden belirlenmediyse bir yükü kavramak zaman alır veya zordur. Öğrenmek de böyledir. Öğrenmeye başlarken neyin öğrenileceği önceden okuyucuya bildirilmiş olmalıdır. Okuyucuya neleri öğreneceğini önceden bildirmek, yükün tutulacağı ve kavranıp kaldırılacağı ağırlık merkezlerinin işaretlenmesi anlamını taşır. Bu sebeple eserde yer alan her bölümün ilk paragrafında, o bölümün içinde nelerin yer aldığı okuyucuya bildirilmiş, sınırları çizilmiş, bilginin tutulacak yerleri işaret edilmiştir. Bölüm başlarını öncelikli okuyunuz. Neyi öğreneceğinizi önceden bilerseniz, öğrenmek kolaylaşabilir.

Bütün konular akademik derinlikte anlatılmıştır. Siz arzu ettiğiniz kadarını alınız veya kullanınız. Hızlı okuma yapmak için Bölüm 4-5-10-11-13-12-17 sırasında okumanız makul olur.

Subselüler veya moleküler derinlikte teorik bilgi, aynı bölüm içerisinde veya bir sonraki bölümde mutlaka pratiğe yansıtılmıştır. Teorik mekanizmalar açıklanmış fakat ucu açık olarak havada bırakılmamıştır. Teorik bilgiler klinikte kolayca kullanılacak pratik çıkartılara dönüştürülmüştür. Bu eserdeki hiç bir bilgi örümceklenmiş ansiklopedik bilgi değildir.

Eserin dili:

Bu eser okuyucu ile konuşur üslup ile yazılmıştır. Eserin içerisinde “Bunun nasıl yapılacağını biliyor musunuz?” diye sorulmuş olabilir. Bu soru cevaplamanız için değil, biraz sonra hangi sorunun cevaplanacağını haber vermek için sorulmuştur. Buna benzer şekilde eserin içerisinde “Bu nasıl olur?” veya “falanca bölümde ne yazdığını anımsıyor musunuz?” gibi sorular sorulmuş ve cevaplanmıştır.

Eser boyunca mümkün olduğu kadar Türkçe kelime kullanmaya gayret edilmiştir. Keşke daha fazla Türkçe kelime kullanmak mümkün olsaydı.

Eser içerisindeki bütün para birimleri Türk lirasına çevrilmiştir (Euro x1.7, Amerikan doları x 1.2, sterlin x 2.4, Avustralya doları x 1 lira, oz x 28.3 gram).

Bütün ilaç fiyatları Aralık 2007 eczane fiyatlarıdır, kimyasal madde fiyatları Merck veya Sigma firmalarının kataloglarından alınarak yukarıda belirtilen kur üzerinden Türk Lirasına çevrilmiştir.

Şekil, tablo, ve resimler uluslar arası kurallara uyularak numaralandırılmıştır. İlk sayı bölüm numarasını, ikinci sayı bölüm içinde kaçınıcı olduğunu gösterir. Örneğin Tablo 07:04, yedinci bölümün baştan itibaren dördüncü tablosudur. Şekil 08:05, sekizinci bölümün baştan beşinci şekildir. Tablo D:08, ifadesi kitabın sonunda Ek-D içerisindeki sekizinci tablo demektir.

Fakültelerimizde eskiden okutulan ders kitaplarımızın bir kısmını zor anlaşılır, pratiğe dönük olmayan, ansiklopedik eserler olarak görüyorum. Öğrencilik yıllarımda aynı sayfasını defalarca okuyup hiç bir şey anlamadığım, okuduklarımı bir türlü pratiğe dönüştüremediğim ders kitaplarımı bu gün gibi anımsıyorum, gözlerimin önünden gitmiyor. Her sayfasını defalarca okur fakat yazılan hiç bir bilgiyi bir türlü klinikte kullanamazdım. Eski ders kitaplarımın ansiklopedik üslubuna karşı içimde gelişen bir reaksiyon olarak veya karmaşık ders kitabı üslubundan intikam almak için, bu eserimi pratiğe dönük olarak yazdım. Bu eserdeki bilgiyi pratiğe dönüştürme işini okuyucuya ihale etmedim. Bu eserin içerisinde “dikkat edilmelidir, uzmana gönderilmelidir, dikkate alınmalıdır, falanca gurup ilaç kullanılmalıdır, duruma göre hareket edilmelidir” gibi belirsiz ifadeler bulamayacaksınız. Eğer bir şeye dikkat edilmesi gerekiyorsa, dikkat edilmesi gerekenleri tablo halinde fevkalade net olarak bulacaksınız. Neresine, neden ve nasıl dikkat edileceği de yazılmıştır. Hangi vakada, ne görürseniz, ne yapılacağı ve hangi öncelikte yapılacağı da anlatılmıştır. Hastanın bir uzmana gönderilmesi gerekiyorsa, hangi branş doktora, hangi istekle gönderileceği yazılmıştır. Bir ilaç kullanılması gerekiyorsa, ilacın ismi ve hatta ilacın eczanedeki fiyatı bile verilmiştir. Bir kimyasal madde tarif edilmişse oranı, nerde satıldığı, kaç gramlık ambalajlarının piyasada bulunduğu ve kaç liraya satıldığı yazılmıştır. Eserdeki hiç bir şeyin ucu açık değildir. Eserin içerisinde hiç bir belirsizlik görmeyeceksiniz. Buradaki her bilgi klinisyenin günlük kullanımına hazırdır, ambalajlanmış, paket bilgidir.

Eserin amacı:

- Tıp ve diş hekimliği fakülteleri öğrencileri için kaynak kitap oluşturmak,
- Meslektaşlarımızın dikkatini ağız kokusuna çekmek,
- Meslektaşlarımızı bu konuda bilgilendirmek, mikrobiyoloji derslerinde yetersiz olduğunu zannettiğim ağız kokusu eğitimine katkı sağlamak,
- Klinisyen için pratik bir başvuru kitabı oluşturmak,
- Ülkemizde ağız kokusu tedavisinin başlamasına yol göstermek,
- Ağız kokusu tedavisi yapacak her branştan (kulak burun boğaz, göğüs, gastroenteroloji, nefroloji vs..) hekimleri ağız kokusu sebepleri konusunda bilgilendirmek, böylece konsültasyon için kendilerine gönderilen ağız kokusu hastasında nelerin aranabileceğini vurgulamak,

Böylece, ağız kokusuna katlanmak zorunda kalan, bunu kanıksamış olan ve sosyal bir çö-

küntüyü sessizce kabullenen bireylerin sağlığına kavuşmasına katkıda bulunmaktadır. Bu eserin amacı budur.

Hedef okuyucu kitlesi:

Bu eserim (diğer bir çok eserlerim gibi) tıp doktoru ve diş hekimlerine hitaben yazılmıştır. Birinci muhatabım diş hekimi meslektaşlarımdır, sonraki muhatabım tıp doktorlarıdır. Bu seçici koşul, ağız kokusu ile ilgilenen diğer branştan sağlık çalışanlarının bu kitaptan faydalanmasını engellemez. Ağız kokusu tedavisi mikrobiyoloğun veya periodontoloğun ipoteğinde değildir. Bu eserin hedef okuyucu kitlesi sırası ile :

- Bütün diş hekimleri,
- Bütün tıp doktorları
- Tıp ve diş hekimliği fakültesi öğrencileri,
- Ağız kokusu ile ilgilenen bütün sağlık görevlileridir.

Bir ağız kokusu hastası bu kitabı yanlışlıkla edindiyse kendi hekimine hediye etmelidir. Bu eser halkımız ve ağız kokusu hastalarımız için değildir. Burada yazan kimyasal formülleri uygulamaya teşebbüs etmeleri doğru değildir. Tersine davranıştan meydana gelebilecek olumsuz etkilerden yazar ve yayınevi sorumlu değildir.

Bu eserde yeni veya ilk olan nedir:

Ülkemizde ağız kokusu tedavisini anlatan bir başka eser yoktur. Bu eser bu konuda ilktir.

Bu eser, ağız kokusunu tanımlayıp, sınıflayıp, tiplendirilmiştir. Bu, yeni bir sınıflamadır.

Bu eser, üslubu bakımından da yenidir.

Bu eser yurt dışında örnekleri bulunan ağız kokusu tedavi merkezlerinin ülkemizde de açılmasına cesaret vereceği için yenidir.

Uluslar arası kavram uyumsuzluğu

Belki inanmayacaksınız ama literatürde ağız kokusunun etraflı bir tanımı yoktur. Maalesef ağız kokusunun tanımlanması ihmal edilmiştir.

Ağız kokusu bir hastalık mıdır? Eğer hastalık ise, hangi koku, ne zaman hastalıktır ve ne zaman hastalık değildir? Bu sorunun cevabı belli değildir. Örneğin ağız kokusu bir infeksiyon mudur? yoksa inflamasyon mudur? Değilse, o halde ağız kokusu nedir?

Bu eserde ağız kokusunun tanımı yapılmış, hastalığın nerede başlayıp nerede bittiğinin çerçevesi net olarak çizilmiştir. Her aşamada teşhis ve tedavi yöntemleri ve bunların klinik alternatifleri resmedilmiştir.

Dünya literatürüne baktığımızda ağız kokusu üzerine doğru terimler kullanılmadığı için, bir kavramın içini doldurmakta zorluk çekildiğini görüyoruz. Ağız kokusu çeşitlerini bir birinden ayıran sınır net olmadığı için, veya hiç olmadığı için, veya birden fazla sınır bulunduğu için, her yazar kendisini ifade edebilmek için mecburen yeni bir terim üretmiş ve kullanıma sokmuştur. Daha sonra bir birinin aynisi olduğu anlaşılan terimler birbirinin sinonimi olarak deklere edilmiştir. Buna itiraz eden birinci yazar bunun aynı hastalığı tanımlamadığını savunarak ağız kokusu terimleri arasına yeni bir terim daha ilave etmek zorunda kalmıştır. İçi boşaltılan terimler bir yandan başka yazarlar tarafından kullanılmaya devam etmiş, diğer yandan içi doldurulmaya çalışılmış, diğer yandan da bazı yazarlar tarafından daha yeni terimlere apgreyd edilmiştir. Literatürdeki ağız kokusu terminolojisi karma karışıktır. Hangisinin diğerinin sinonimi olduğu

belli değildir. Her şey birbirinin içerisine girmiş gibidir. Sınırlar kaybolmuştur. Unutmayın: bir sınır yoksa hiç sınır yoktur.

Ağız kokusu yapmasına rağmen bir türlü sınıflanamayan ağız kokusu çeşitleri tanımsız kalmış, mevcut sınıflama içerisinde kendisine yer bulamamıştır. Ağız kokusu ile az ilgisi olan nefes kokusu, sigara ve sarımsak kokusu sanki gerçek ağız kokusu gibi sınıflanmıştır. Literatürdeki bu dağınık sınıflamayı kendi eserimde kullansaydım; eksik olan bu sınıflamayı tescil etmiş olacaktım. Ayrıca okuyucu eserdeki fena isimlendirme, çarpaz bilgi akışı, tutarsız ve sıra dışı nomenklatürden beni sorumlu tutacaktı. Bu sebeple:

Bu eserde bütün ağız kokuları, disiplinli ve sistematik bir şekilde yeniden sınıflanmıştır (Bkz. Bölüm 04). Şimdi bütün ağız kokuları net ve kesin bir şekilde birbirinden ayrılmış, bütün ağız kokuları kendi kategorisinde doğru adrese yerleştirilmiş, aralarında ölçülebilir, tanımlanabilir kesin ve keskin sınırlar konulmuştur. Umarım bundan sonra bu yeni sınıflamayı esas kabul ederiz.

Göya esere ön söz yazmak için oturmuştum.

Yazar hakkında

İstanbul üniversitesi diş hekimliği fakültesinden mezun oldu ve Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ana bilim dalında doktora yaptı. Bazı çalışmaları <http://www.aydinmur.com> veya <http://aydinmur.efakulte.com> sitesindedir.

Teşekkür

Önce bana bu eseri yazma fırsatı veren Allah'a,

Anketime katıldıkları için Türk Diş Hekimliği eFakültesi internet gurubu (<http://geociti-es.com/tdlist>) üyesi olan 1260 dan fazla meslektaşına

Kendi ürünlerinin içeriklerini bildiren firmalara,

Marketlerde satılan ürünlerin marka içerik ve fiyatlarını inceleyip listeleyen değerli meslektaşım Fatma Palaz'a,

Fizik hesaplamalarda emek ve mesaisini esirgemeyen Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik bilim dalı başkanı Sn. Prof. Dr. İsmail Günay'a

Literatür desteği veren Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji ana bilim dalından Yard Doç Dr. Besim Özyaykan'a

Eseri gözden geçirip etik ve deontolojik tavsiyelerde bulunan Çukurova Üniversitesi Diş Hekimliği fakültesi Ortodonti Anabilim dalından Yrd Doç. Dr. Funda Gülay Kadıoğlu'na ,

İlaçların eczane bilgilerini büyük bir sabırla arayıp bulan Selçuk ecza deposu Adana şubesi-nden Sn Mustafa Ögüç'e

Firmaların ürün bilgisini esirgemeyen Santa Farma ilaç firmasından Dr Gökçen Yıldız'a

Başta Serkut Yenen ve Fulya Kol olmak üzere ilaç kutu bilgilerini yorulmadan arayıp bulan bütün eczacı arkadaşlarıma

Teşekkür ederim.

Murat Aydın

Diş Hekimi

Mikrobiyoloji Doktoru